

Παρουσίαση αποτελεσμάτων έρευνας στα Παραρτήματα Ρομά των Κέντρων Κοινότητας της Περιφέρειας Αττικής

Διεύθυνση Κοινωνικής Μέριμνας Περιφέρειας Αττικής

Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης

Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης Αττικής

Social Network Αττική

Ταυτότητα της έρευνας

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε από το Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης σε συνεργασία με τη «Δομή υποστήριξης δράσεων κοινωνικής συνοχής και αναπτυξιακής παρέμβασης – Social Network Αττική», ΕΠ «Αττική» 2014-2020 του ΠΤΑ Αττικής.

ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

- Η διερεύνηση των απόψεων των στελεχών και εργαζομένων των Κέντρων Κοινότητας (με Παραρτήματα Ρομά) και η εξαγωγή χρήσιμων συμπερασμάτων, τόσο ως προς τη λειτουργία, όσο και ως προς τις ανάγκες για την περαιτέρω υποστήριξη των πληθυσμών Ρομά.
- Η εξέταση του βαθμού κάλυψης των αιτημάτων και αναγκών των Ρομά και της επάρκειας των παρεχόμενων υπηρεσιών.
- Η ανάδειξη δυσκολιών και προβλημάτων, ειδικότερα την περίοδο της πανδημίας και ο τρόπος αντιμετώπισης τους.
- Η διατύπωση προτάσεων/βελτιώσεων από τα στελέχη για την αποτελεσματικότερη λειτουργία των Παραρτημάτων Ρομά.

Η πορεία της έρευνας

Μεθοδολογία έρευνας

- ✓ Διενέργεια ημιδομημένων συνεντεύξεων με συντονιστές, υπεύθυνους έργου και διαμεσολαβητές των 9 Παραρτημάτων Ρομά της Περιφέρειας Αττικής
- ✓ Όλες οι συνεντεύξεις πραγματοποιήθηκαν μέσω διαδικτύου λόγω της έκτακτης κατάστασης της πανδημίας του κορωνοϊού.

Δείγμα έρευνας

- 9 Παραρτήματα Ρομά της Περιφέρειας Αττικής
- ✓ 9 συντονιστές των Παραρτημάτων
- ✓ 4 Υπεύθυνοι Έργου
- ✓ 7 Διαμεσολαβητές
- ✓ 5 Προϊστάμενοι τμημάτων Κοινωνικής Πολιτικής των Δήμων που λειτουργούν παραρτήματα Ρομά

Ανάλυση ποιοτικών δεδομένων

Θεματική ανάλυση των συνεντεύξεων των στελεχών και εργαζομένων των Παραρτημάτων Ρομά.

Βασικά χαρακτηριστικά των πληθυσμών Ρομά που εξυπηρετούνται από τα Παραρτήματα

Εργασία & Απασχόληση

- ✓ Η υφιστάμενη οικονομική κατάσταση του πληθυσμού Ρομά είναι άμεσα εξαρτώμενη από τα επιδόματα. Ζουν κυρίως με τους πόρους που τους παρέχει το κράτος μέσω της επιδοματικής πολιτικής.
- ✓ Οι περισσότεροι Ρομά απασχολούνται σε περιστασιακές δουλειές (αγροτικές εργασίες και γεωργικές εργασίες).
- ✓ Κάποιοι εξ αυτών αναγκάζονται να βγουν στην επαιτεία για να μπορέσουν να βιοποριστούν.
- ✓ Αρκετοί Ρομά εργάζονται με συμβάσεις σε Δήμους κυρίως σε τομείς καθαριότητας και πρασίνου λόγω αναλφαβητισμού (κυρίως οι γυναίκες).
- ✓ Κάποιοι άλλοι έχουν άδειες για πάγκους και εργάζονται ως μικροπωλητές σε λαϊκές αγορές. Άλλοι δραστηριοποιούνται στο εμπόριο παλαιών σιδήρων και μετάλλων (scrap).
- ✓ Άτυπο εμπόριο και «μαύρη εργασία».

Ιατρική Περίθαλψη

- ✓ Λόγω των συνθηκών διαβίωσής τους, οι Ρομά δυσκολεύονται με την ατομική υγιεινή και καθαριότητα. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα πολλές φορές να μη λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα προστασίας και υγιεινής.
- ✓ Μέσω των Παραρτημάτων οι Ρομά έχουν πρόσβαση σε εξετάσεις και ιατρικό έλεγχο, σε εμβολιασμό των παιδιών τους, σε ιατρικά προγράμματα, όπως το πρόγραμμα «Υγεία για όλους» κ.α.
- ✓ Το πρόγραμμα «Βοήθεια στο σπίτι» έχει συμβάλλει αρκετά και στους πληθυσμούς Ρομά παρέχοντάς τους φάρμακα, υγειονομικό υλικό πρώτης ανάγκης κ.α.

Βασικά χαρακτηριστικά των Πληθυσμών Ρομά που εξυπηρετούνται από τα Παραρτήματα

Εκπαίδευση

- ✓ Πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου μετά το Δημοτικό.
- ✓ Μαθησιακά προβλήματα στα παιδιά των Ρομά, τα οποία χρειάζονται την παρέμβαση ειδικών παιδαγωγών, λογοθεραπευτών και εργοθεραπευτών.
- ✓ Υλοποιούνται προγράμματα ενισχυτικής διδασκαλίας με δασκάλους, παιδαγωγούς και ειδικούς παιδαγωγούς (σε κάποια Παραρτήματα), αλλά τις περισσότερες φορές έχουν περιορισμένη διάρκεια.
- ✓ Παρατηρείται αναλφαβητισμός σε μεγάλο βαθμό στις γυναίκες και στις παλαιότερες γενιές κυρίως (περισσότερο στις ηλικίες 50-60 ετών).

Στέγαση & Διαβίωση

- ✓ Σε κάποιες περιοχές οι Ρομά μένουν μόνο σε καταυλισμούς και κάποιοι άλλοι μόνο σε σπίτια, είτε μοιράζονται και στα δύο.
- ✓ Ζουν σε ακατάλληλες συνθήκες διαβίωσης. Πολλοί οικισμοί είναι απομακρυσμένοι από την τοπική κοινωνία και την πόλη.
- ✓ Συχνά οι οικισμοί των Ρομά δεν έχουν νερό και ρεύμα. Αυτό αποτελεί σοβαρό πρόβλημα τόσο για τους ίδιους τους Ρομά, όσο για όσους διαμένουν στον καταυλισμό, αλλά και για όλους τους άλλους με τους οποίους έρχονται σε συχνή ή καθημερινή επαφή.
- ✓ Πολλές μονογονεϊκές οικογένειες λόγω χωρισμών.
- ✓ Πολυπληθείς οικογένειες-Διαμονή στο ίδιο κατάλυμα (γονείς, παππούδες κ.α).
- ✓ Οι Ρομά αδυνατούν να νοικιάσουν σπίτια λόγω των χαμηλών εισοδημάτων τους, του υψηλού κόστους των ενοικίων, της ανεργίας ή επειδή δεν έχουν σταθερή εργασία και διότι οι ιδιοκτήτες των σπιτιών δε θέλουν ενοικιαστές Ρομά. Υπάρχει ο λεγόμενος «στεγαστικός ρατσισμός».

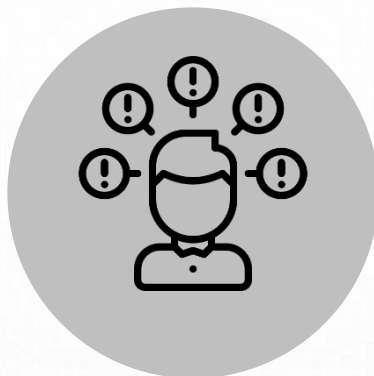
Προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι Ρομά

Αστικοδημοτικά - οι περισσότεροι Ρομά δεν έχουν ΑΜΚΑ ή άλλα απαραίτητα έγγραφα και πιστοποιητικά και δεν έχουν πρόσβαση σε επιδόματα και άλλες παροχές.

Προβλήματα Βιοπορισμού - Μέσα από την υγειονομική κρίση προέκυψαν πολλά οικονομικά προβλήματα, με αποτέλεσμα η καθημερινότητα των Ρομά να γίνει δυσκολότερη.

Διαιώνιση ρατσισμού, στερεοτύπων και προκαταλήψεων - αποτέλεσμα ο αποκλεισμός τους τόσο από την αγορά εργασίας όσο και από την ενοικίαση σπιτιών και τη μη αποδοχή των παιδιών τους στα σχολεία.

Υψηλή σχολική διαρροή- σοβαρό πρόβλημα στο κομμάτι της εκπαίδευσης- οι γονείς δε μπορούν να στηρίξουν τα παιδιά, γιατί δεν έχουν γνώσεις. -Ψηφιακός αναλφαβητισμός που εντάθηκε την περίοδο της πανδημίας

Μεγάλο ποσοστό των Ρομά **δεν έχουν πρόσβαση σε ηλεκτρική ενέργεια.**

Την περίοδο της πανδημίας σημειώθηκαν **πολλά φαινόμενα ενδοοικογενειακής βίας**, συγκρούσεις, καυγάδες και λογομαχίες.
Παραβατικότητα/εγκληματικότητα

Περιορισμός και απώλεια εργασιών και επαγγελμάτων που ασκούσαν πριν από τη πανδημία του COVID-19

Έλλειψη κινήτρων και ενδιαφέροντος πολλές φορές για εργασία και απασχόληση.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ενέργειες και Δράσεις Κοινωνικής ένταξης των Ρομά από τα Κέντρα Κοινότητας (Παραρτήματα Ρομά)

- Ένταξη, συμπερίληψη και ενθάρρυνση.
- Εστίαση στην ανάπτυξη δεξιοτήτων και ικανοτήτων.
- Έμφαση στην εξάλειψη και τον περιορισμό στερεοτύπων, προκαταλήψεων και ρατσισμού.
- Ενημέρωση και πληροφόρηση σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των Ρομά.
- Υποστήριξη για ένταξη σε προγράμματα κατάρτισης της ΔΥΠΑ καθώς βοήθεια με την εγγραφή των παιδιών στα σχολεία.
- Παροχή βοήθειας σχετικά με την υποβολή αιτήσεων για το Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα, για την έκδοση-ανανέωση καρτών ανεργίας καθώς και την υποβολή αιτήματος για επίδομα ανεργίας.

ΟΙ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΕΣ

- Ευκολότερη πρόσβαση στο οικείο περιβάλλον των Ρομά
- Άμεση επικοινωνία στην γλώσσα των Ρομά
- Οι Ρομά εκτιμούν την παροχή βοήθειας που λαμβάνουν και συνεργάζονται με μεγάλη προθυμία

- Μέριμνα για απομάκρυνση από καταυλισμό και μετεγκατάσταση σε σπίτι
- Συναντήσεις με τοπικές επιχειρήσεις και ΔΥΠΑ με στόχο την εύρεση εργασίας και την ένταξη στο λοιπό κοινωνικό σύνολο.

Προτάσεις για τη βελτίωση της λειτουργίας των Παραρτημάτων Ρομά

Επιμορφωτικά σεμινάρια σε όλο το προσωπικό των ΚΚ

Για τη ρύθμιση των αστικοδημοτικών θεμάτων από τα Παραρτήματα είναι απαραίτητη η συνεργασία με λογιστές, νομικούς και εργασιακούς συμβούλους.

Στις εκάστοτε πλατφόρμες θα πρέπει να καταγράφονται περισσότερα δεδομένα, πληροφορίες και στοιχεία των ωφελούμενων Ρομά.

Διαχωρισμός ως προς τις αρμοδιότητες των Στελεχών των Παραρτημάτων Ρομά για την αποφυγή να υπάρχουν αλληλοεπικαλύψεις.

Ενίσχυση των ΚΚ με επιπλέον ειδικότητες (νοσηλευτές, παιδαγωγούς, κοινωνικούς λειτουργούς, εργοθεραπευτές, λογοθεραπευτές, λογιστές, φοροτεχνικούς, ψυχολόγους)

Πρόσληψη επιπλέον Διαμεσολαβητών και επιμόρφωση τους σε θέματα και ζητήματα σχετικά με τους πληθυσμούς Ρομά

Προτάσεις Βελτίωσης των συνθηκών διαβίωσης των πληθυσμών Ρομά

- Τακτοποίηση των αστικοδημοτικών υποχρεώσεων των Ρομά
- Μέριμνα για απομάκρυνση από τους καταυλισμούς και μετεγκατάσταση σε σπίτια
- Τα παιδιά των Ρομά χρειάζονται παράλληλη στήριξη και ενισχυτική διδασκαλία
- Πολλά παιδιά έχουν μαθησιακά προβλήματα - απαραίτητη η στελέχωση των Παραρτημάτων Ρομά με ειδικούς παιδαγωγούς, λογοθεραπευτές και εργοθεραπευτές
- Περισσότερες θέσεις εργασίας- Θα ήταν καλό να βγαίνουν προκηρύξεις που το 5% να είναι για Ρομά πολίτες.
- Ηλεκτροδότηση -Μέριμνα για Νερό

Στην έρευνα συμμετείχαν:

Κέντρο Κοινότητας (Παράρτημα Ρομά) Δήμου Κερατσινίου -
Δραπετσώνας (Δραπετσώνα)

Κέντρο Κοινότητας (Παράρτημα Ρομά) Δήμου Αγίας Βαρβάρας

Κέντρο Κοινότητας (Παράρτημα Ρομά) Δήμου Ιλίου (Νέα Λιόσια)

Κέντρο Κοινότητας (Παράρτημα Ρομά) Δήμου Φυλής (Άνω Λιόσια)

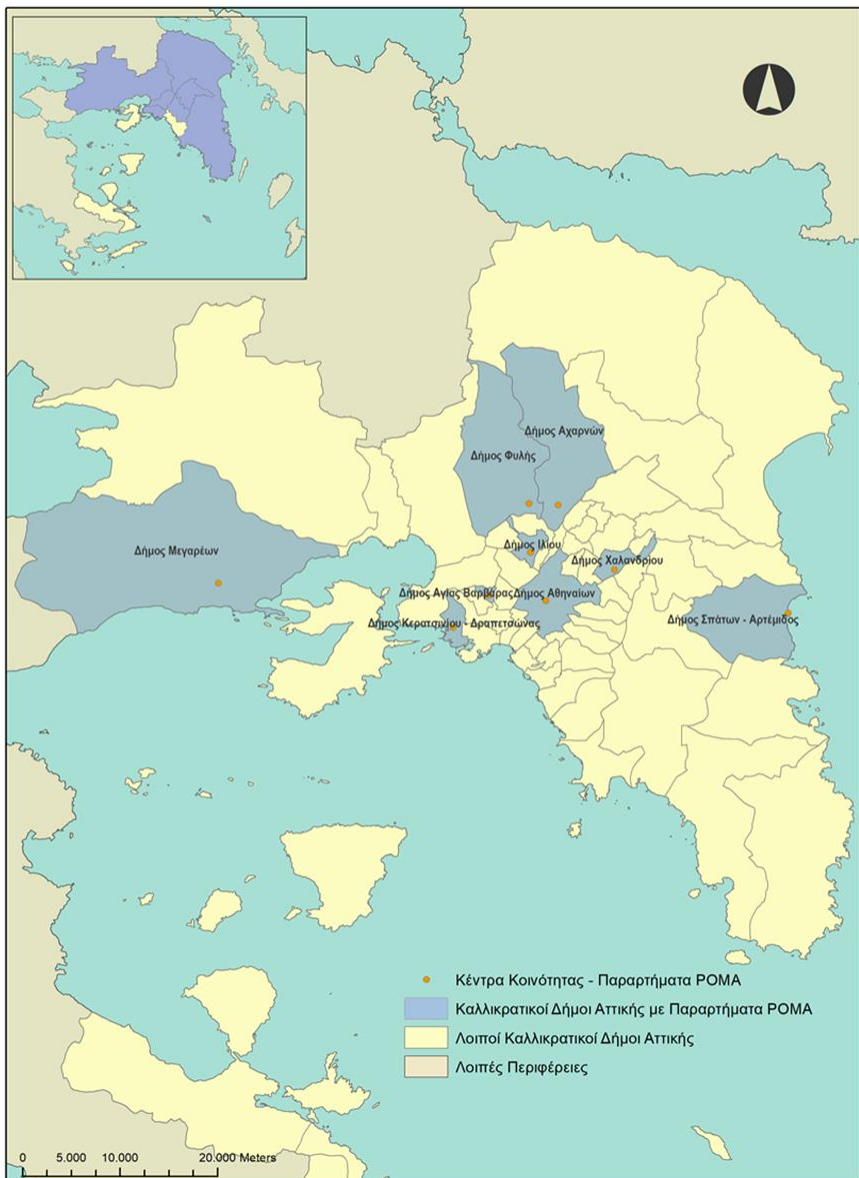
Κέντρο Κοινότητας (Παράρτημα Ρομά) Δήμου Αχαρνών (Μενίδι)

Κέντρο Κοινότητας (Παράρτημα Ρομά) Δήμου Χαλανδρίου

Κέντρο Κοινότητας (Παράρτημα Ρομά) Δήμου Αθηναίων

Κέντρο Κοινότητας (Παράρτημα Ρομά) Δήμου Μεγαρέων

Κέντρο Κοινότητας (Παράρτημα Ρομά) Δήμου Σπάτων - Αρτέμιδος

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ

Disclaimer

Η παρουσίαση αυτή έχει συνταχθεί από το Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης Αττικής και το Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κοινωνικής Ένταξης, στο πλαίσιο της Πράξης με κωδικό MIS 5017272 και τίτλο «Δομή υποστήριξης δράσεων κοινωνικής συνοχής και αναπτυξιακής παρέμβασης – Social Network Αττική» του ΕΠ «Αττική» 2014-2020. Η παρουσίαση περιέχει πληροφορίες απολύτως εμπιστευτικές. Ειδικότερα, οι αναφορές στην παρουσίαση περιλαμβάνουν κάθε πληροφορία η οποία παρέχεται προφορικώς ή γραπτώς στα πλαίσια της παρουσίασης ή στα πλαίσια οιασδήποτε περαιτέρω έρευνας που σχετίζεται με την παρουσίαση. Οι πληροφορίες της παρουσίασης έχουν παραχθεί καλόπιστα. Η παρουσίαση εμπεριέχει πληροφορίες έως την ημερομηνία που αναγράφεται σε αυτή και η χρήση της επιτρέπεται αποκλειστικά και μόνο στους παραλήπτες που απευθύνεται.

Η έρευνα είναι διαθέσιμη : <http://www.social-network.gr/page/anoihita-dedomena>

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Στοιχεία Επικοινωνίας

Περιφερειακό Ταμείο Ανάπτυξης Αττικής

Σίνα 11, Αθήνα 10680

Τηλ: 210 9220430

<https://www.ptapatt.gr>

Δομή Υποστήριξης Δράσεων Κοινωνικής Συνοχής & Αναπτυξιακής Παρέμβασης "Social Network Αττική"

Σίνα 11, Αθήνα 10680

Τηλ: 210 9220430

info@social-network.gr, www.social-network.gr

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ευχαριστούμε!!!

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

